Dosarul nr. 2-12016/2023
2-23085988-12-2-15062023

H O T Ă R Â R E
În Numele Legii

Pronunțată public la data de 25 noiembrie 2024 în mun. Chișinău
Judecătoria Chişinău (sediul Centru)
Instanță compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul Victor Sandu
Grefier Diana Blîndu
Cu participarea:
Reprezentantului copârâtului Ministerul Justiției, Alexandru Vicol
Reprezentantului copârâtului Ministerului Afacerilor Interne Ianciu Tatiana

Examinând în ședință publică, cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Zaiaț Ion împotriva Ministerului Finanțelor, Ministerului Justiției, Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova intervenient accesoriu Direcția de Poliție mun.Chişinău cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată, prejudiciului moral și a taxei de stat,

a constatat:

La 15 iunie 2023, prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, a fost repartizată cererea de chemare în judecată înaintată de Zaiaț Ion împotriva Ministerului Finanțelor, Ministerului Justiției, Ministerului Afacerilor Interne, intervenient accesoriu Direcția de Poliție mun.Chișinău cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată, prejudiciului moral și a taxei de stat.

Prin încheierea din 19 iunie 2023, cauza nominalizată fiind primită în procedură contencioasă și cu fixarea ședinței preliminare.

În motivarea acțiunii reclamantul Zaiaț Ion a indicat că la data de 30 noiembrie 2021, a depus o sesizare la Direcția Poliției Chișinău a IGP a MAI, semnalând comiterea contravenției prevăzute de art. 242 din Codul Contravențional, de către cetățeanul Bruma Maxim.

Reclamantul a precizat că la data de 15 noiembrie 2021, aproximativ la ora 13:30, autoturismul său de model BMW, cu numărul de înmatriculare *****, a fost implicat într-un accident rutier cu un alt autoturism de model Ford, cu numărul de înmatriculare *****, aparținând cetățeanului Bruma Maxim.

În explicațiile ambelor părți, a fost confirmat faptul că Bruma Maxim a părăsit locul accidentului de pe strada Ismail, nr. 84, municipiul Chișinău, fără a anunța Poliția, iar din această cauză nu a fost posibilă efectuarea fotografiilor la fața locului.

Totuși, Bruma Maxim a lăsat un bilet pe sticla din față a autoturismului reclamantului, în care a indicat numărul său de telefon. Ulterior, reclamantul Zaiaț Ion a contactat telefonic pe Bruma Maxim, iar după discuțiile avute, au semnat un formular de „Constatare amiabilă a accidentului" la data de 16 noiembrie 2021.

În urma evaluării prejudiciului de către Serviciul autorizat „Auto Center Rumeon", s-a stabilit valoarea acestuia la 10.300,00 MDL. Cu toate acestea, compania de asigurări „Moldasig" a refuzat, prin răspunsul din 29 noiembrie 2021, să achite prejudiciul cauzat, motivând că formularul „Constatarea amiabilă a accidentului" este nul, conform prevederilor pct. f) alin. 3, art. 18/1 din Legea nr. XVI din 22.12.2006, care stipulează că, dacă lipsește cel puțin una dintre condițiile specificate, formularul devine nul și accidentul rutier urmează a fi documentat de organele competente.

În urma acestui răspuns, reclamantul a depus sesizare la Direcția Poliției Chișinău a IGP a MAI. La data de 24 decembrie 2021, reclamantul Zaiaț Ion a primit copia încheierii din 13 decembrie 2021, prin care i s-a refuzat pornirea procedurii contravenționale. Această încheiere a fost contestată de reclamant la Judecătoria Chișinău, Sediul Buiucani, sub nr. Dosarului 5r-94/22.

Astfel, susține reclamantul că prin Hotărârea Judecătoriei Chișinău, Sediul Buiucani, în persoana Judecătorului Natalia Clevadî, s-a admis contestația depusă de reclamantul Zaiaț Ion împotriva încheierii nr. 17935 din 13 decembrie 2021 a organului de constatare al SDAR SSTCR al DP mun. Chișinău și s-a anulat încheierea ca neîntemeiată. S-a obligat organul de constatare al SDAR SSTCR al DP mun. Chișinău să efectueze o investigație efectivă conform standardelor CEDO, pe marginea sesizării depuse de Zaiaț Ion la data de 30 noiembrie 2021.

Având în vedere cele menționate anterior, consideră reclamantul că cheltuielile pentru asistență juridică urmează a fi compensate de către Ministerul Finanțelor (Trezoreria de Stat), întrucât aceste cheltuieli au fost suportate de reclamant din cauza efectuării necorespunzătoare a atribuțiilor de serviciu ale organului de constatare, în conformitate cu art. 383 alin. (2) din Codul Contravențional. Astfel, victima, reprezentantul acesteia, martorul, specialistul, expertul, interpretul, traducătorul și apărătorul au dreptul la repararea prejudiciului și a cheltuielilor suportate în procesul contravențional, conform procedurii civile, cu excepția cazurilor în care nu există divergențe asupra întinderii acestora.

Totodată, menționează reclamantul că în urma încheierii nr. 17935 din 13 decembrie 2021 a organului de constatare al SDAR SSTCR al DP mun. Chișinău, a suferit cheltuieli nu doar pentru asistență juridică, dar și pentru alte cheltuieli adiacente, precum deplasare, combustibil etc., și a pierdut un timp considerabil din cauza frecventării instanțelor și acumulării probelor. De asemenea, reclamantul a fost nevoit să se abată de la serviciu, suportând situații de neplăcere atunci când s-a învoit de la locul de muncă. Având perfectă dreptate, plângerea sa către organul constatator a fost respinsă, iar automobilul său a rămas deteriorat, fără a-i fi făcut dreptate. În această stare de stres,

reclamantul a fost nevoit să caute dreptate, să își angajeze avocat, să suporte cheltuieli, iar dacă nu i s-ar fi acordat asistență calificată, ar fi putut rămâne fără aceste surse financiare.

Reclamantul Zaiaț Ion solicită instanței să dispună încasarea din beneficiul pârâtului, Ministerului Finanțelor, Ministerului Justiției, Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova a cheltuielilor pentru asistență juridică în sumă de 5000 MDL, cheltuieli pe care le-a suportat ca urmare a încheierii ilegale emise de organul de constatare. Aceste cheltuieli au fost necesare pentru a-și apăra drepturile și interesele în fața autorităților competente, din cauza faptului că procedurile legale nu au fost respectate corespunzător. De asemenea, reclamantul solicită instanței să dispună acordarea unui prejudiciu moral în valoare de 10.000 MDL, sumă care consideră că este justificată și corectă în contextul impactului psihologic și emoțional suferit ca urmare a refuzului nejustificat de a-i fi soluționată cauza în mod corect și eficient.

Totodată, reclamantul Zaiaț Ion solicită instanței compensarea cheltuielilor de judecată, inclusiv 3000 lei pentru asistență juridică și 100 lei pentru taxa de stat, cheltuieli pe care le-a suportat în cadrul prezentei cauze.

În ședința de judecată reprezentantul copârâtului Ministerul Justiției, Alexandru Vicol a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată ca fiind neîntemeiată.

Reprezentantului copârâtului Ministerului Afacerilor Interne Ianciu Tatiana a solicitat respingerea acțiunii înaintate ca fiind neîntemeiată, susținând argumentele invocate în referința prezentată instanței de judecată.

Instanța reține că, deși părțile implicate în prezenta cauză – reclamantul Zaiaț Ion (care a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa) și reprezentantul intervenientului accesoriu, Direcția de Poliție a municipiului Chișinău – au fost citate în mod legal, acestea nu s-au prezentat în fața instanței. Cu toate acestea, instanța de judecată consideră că există suficiente dovezi și informații pentru a putea examina cauza în absența acestora, având în vedere că procesul poate fi continuat și soluționat în conformitate cu normele procedurale, fără ca prezența părților absente.

Analizând cererea de chemare în judecată și materialele dosarului, audiind explicațiile participanților prezenți în ședința de judecată, determinând circumstanțele și raporturile juridice care au importanță pentru soluționarea cauzei, caracterul raporturilor juridice dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii, instanța de judecată constată următoarele.

Conform art. 117 alin. (1) Cod de procedură civilă, „*Probe în cauze civile sunt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei*”.

Conform art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, „*Fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al prtențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel*”.

Conform art. 121 din Codul de procedură civilă, „*Instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante*

pentru soluționarea justă a cazului”, iar art. 122 din Codul de procedură civilă prevede „*Circumstanțele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante. Admisibilitatea probelor se determină în conformitate cu legea în vigoare la momentul eliberării lor*”.

Potrivit art. 239 Cod de procedură civilă, „*Hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărîrea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată*”.

În conformitate art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, „*La deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii*”.

Norma cuprinsă în art. 130 alin. (3) Cod de procedură civilă prevede „*Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la pertinența, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficientă pentru soluționarea pricinii*”.

În ședința de judecată, instanța a constatat că, la 15 noiembrie 2021 autoturismul reclamantului de model BMW cu n/î ***** a fost participant al accidentului rutier cu implicarea unui alt automobil de model Ford cu n/î ***** care îi aparține cet. Maxim Bruma.

La 16 noiembrie 2021 reclamantul împreună cu Maxim Bruma au semnat un formular „constatarea amiabilă a accidentului”.

În urma evaluării prejudiciului de către Serviciul autorizat „Auto Center Rumeon”, s-a stabilit valoarea acestuia la 10300,00 lei. Cu toate acestea, compania de asigurări „Moldasig” a refuzat, prin răspunsul din 29 noiembrie 2021, să achite prejudiciul cauzat, motivând că formularul „Constatarea amiabilă a accidentului” este nul, conform prevederilor pct. f) alin. 3, art. 18/1 din Legea nr. XVI din 22.12.2006, care stipulează că, dacă lipsește cel puțin una dintre condițiile specificate, formularul devine nul și accidentul rutier urmează a fi documentat de organele competente.

În urma acestui răspuns, reclamantul a depus sesizare la Direcția Poliției Chișinău a IGP a MAI. La data de 24 decembrie 2021, reclamantul Zaiaț Ion a primit copia încheierii din 13 decembrie 2021, prin care i s-a refuzat pornirea procedurii contravenționale. Această încheiere a fost contestată de reclamant la Judecătoria Chișinău, Sediul Buiucani, sub nr. Dosarului 5r-94/22.

Astfel, prin Hotărârea Judecătoriei Chișinău, Sediul Buiucani, în persoana Judecătorului Natalia Clevadî, s-a admis contestația depusă de reclamantul Zaiaț Ion împotriva încheierii nr. 17935 din 13 decembrie 2021 a organului de constatare al SDAR SSTCR al DP mun. Chișinău și s-a anulat încheierea ca neîntemeiată. S-a obligat organul de constatare al SDAR SSTCR al DP mun. Chișinău să efectueze o investigație efectivă conform standardelor CEDO, pe marginea sesizării depuse de Zaiaț Ion la data de 30 noiembrie 2021.

Totodată, instanța de judecată relevă că în urma emiterii încheierii nr. 17935 din 13 decembrie 2021 a organului de constatare al SDAR SSTCR al DP mun. Chișinău, reclamantul Zaiaț Ion ar fi suferit cheltuieli nu doar pentru asistență juridică, dar și pentru

alte cheltuieli adiacente, precum deplasare, combustibil etc., și a pierdut un timp considerabil din cauza frecventării instanțelor și acumulării probelor, circumstanța pentru care s-a adresat cu prezenta cerere de chemare în judecată.

Potrivit art.1 din Legea nr. 1545, prezenta lege constituie actul legislativ de bază care reglementează cazurile, modul și condițiile de răspundere patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile ilicite comise în procesele penale și contravenționale de organele de urmărire penală, de procuratură și de instanțele judecătorești.

În conformitate cu prevederile art. 2 al Legii nr. 1545, prin acțiuni ilicite înțelegem-acțiuni sau inacțiuni ale organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravenții, ale organului de urmărire penală sau ale instanței de judecată, care exclud vinovăția acestora, al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere și nu poate fi judecată, (erori) ori fapte ale persoanelor cu funcție de răspundere din organul de urmărire penală sau din instanța de judecată, manifestate prin încălcarea intenționată a normelor procedurale și materiale în timpul procedurii penale sau contravenționale (infracțiuni).

În conformitate cu art. 6 al aceleiași Legi, dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul: a) devenirii definitive și irevocabile a sentinței de achitare; b) scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare; c) adoptării de către instanța judecătorească a hotărârii cu privire la anularea arestului contravențional în legătură cu reabilitarea persoanei fizice; d) adoptării, de către judecătorul de instrucție, în condițiile art. 313 alin. (5) din Codul de procedură penală, în privința persoanei achitate sau scoase de sub urmărire penală, a încheierii privind declararea nulității actelor sau acțiunilor organului de urmărire penală sau organului care exercită activitate specială de investigații.

Dispozițiile art. 10 ale Legii nominalizate prevăd că, dreptul persoanei fizice la repararea prejudiciului moral în mărimea și în modul stabilite de prezenta lege apare în cazurile specificate la art. 6.

Raportând dispozițiile normelor citate mai sus la circumstanțele cauzei, instanța de judecată menționează că, deoarece temeiurile ce determină răspunderea statului în conformitate cu Legea sus menționată, sunt exhaustiv indicate la art. 3 al acesteia în coroborare cu art. 6 al Legii, temeiuri ce nu se întrunesc în speță, denotă că pretențiile reclamantului sunt nefondate integral.

Or, în acest context, instanța de judecată consideră necesar a reitera că, dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilite de Legea susmenționată, apare în cazurile expres și exhaustiv expuse la art. 6 al Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

Prin urmare, în speță nu se întrunesc nici unul din temeiurile prevăzute expres la art.3 al Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 ce ar atrage răspunderea statului în contextul

invocat de reclamant, or, aceasta survine doar în cazurile prevăzute exhaustiv de norma indicată, și este cert că pentru alte motive răspunderea respectivă nu poate surveni.

Mai mult decât atât, instanța de judecată reține că, art. 1 al Legii sus nominalizate, determină expres cine sunt subiecții faptului ilicit ce atrage răspunderea statului în baza acestei Legi.

Subsecvent la caz, prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 15 iunie 2022 a fost anulată încheierea cu nr.17935 din 13 decembrie 2021, obligând agentul constatator să efectueze investigația efectivă pe marginea sesizării reclamantului depusă pentru a atrage la răspundere contravențională cet. Maxim Bruma

Sub aspectul pretențiilor înaintate de către reclamant, instanța de judecată reține că, acțiunile invocate de Ion Zaiaț nu intră în sfera acțiunilor ilicite prevăzute de Lege, ce oferă dreptul persoanei de a solicita repararea prejudiciului cauzat.

Simplul fapt că, anularea unei încheieri a agentului constatator și obligarea acestuia la reexaminarea sesizării privind tragerea la răspundere a unei persoane terțe nu constituie temei de a solicita repararea prejudiciului cauzat.

Instanța de judecată consideră că prejudiciul material invocat de către reclamant este neîntemeiat în contextul prevederilor art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Alineatul (3) al articolului în cauză statuează că, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

Corespunzător alin. (1) al art. 1422 Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc.

Conform art. 1398 alin.(1) Cod Civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Instanța de judecată reține că prin noțiunea de prejudiciu moral se înțeleg suferințele psihice sau fizice cauzate prin acțiuni sau omisiuni care atentează la valorile nepatrimoniale ce aparțin persoanei din momentul nașterii sau la bunurile dobândite prin lege (viața, sănătatea, demnitatea și reputația profesională, inviolabilitatea vieții personale, secretul de familie și personal), prin fapte ce atentează la drepturile personale nepatrimoniale (dreptul de a folosi propriul nume, dreptul de autor).

Însă, din materialele anexate la cererea de chemare în judecată, nu se constată suportul probatoriu care ar demonstra faptul că reclamantul a suportat suferințe fizice sau psihice în legătură cu consecința acțiunilor ilicite ale Direcției de poliție mun. Chișinău.

Subsecvent, notăm faptul că, pentru a pretinde în special la repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului pretins a fi încălcat în speță, reclamantul în cererea de chemare în judecată urma să dovedească prejudiciul moral sub aspectul existenței (care

suferințe fizice sau psihice) și prin care probe se confirmă argumentele invocate de reclamant, or, nerespectarea principiul probațiunii enunțat în prevederile art.118 Cod de procedură civilă, va constitui o încălcare flagrantă a prevederilor art.6 a CEDO.

Astfel, instanța apreciază că reclamantul din speță nu a dovedit prin probe admisibile cel puțin propriu-zis faptul vătămării drepturilor personale nepatrimoniale privind integritatea morală, prezumție valabilă până la proba contrarie, totodată nefiind justificată și mărimea compensației solicitate.

Reieșind din cele menționate, reclamantul nu a dovedit faptul cauzării prejudiciilor morale în privința sa, or acesta urmărește scopuri de îmbogățire fără justă cauză, fapt ce cu certitudine demonstrează netemeinicia cererii de chemare în judecată.

Totodată, referindu-ne la cheltuielile pentru asistență juridică, menționăm că pornind de la practica Curții Europene a Drepturilor Omului, acestea trebuie să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime.

În atare circumstanțe de fapt și de drept, instanța de judecată califică ca, fiind total neîntemeiate pretențiile reprezentantului reclamantului cu referire la adjudecarea cheltuielilor pentru asistența juridică, or, conform normelor art. 96 alin. (1) și (11) al Codului de procedură civilă în coroborare cu explicațiile Recomandării CSJ nr. 23 din 01 noiembrie 2012 privind unele aspecte ale încasării cheltuielilor de asistență juridică, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică acordată de avocați, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.

În finalitatea celor invocate supra, instanța de judecată conchide asupra netemeiniciei acțiunii înaintate de către Zaiaț Ion împotriva Ministerului Finanțelor, Ministerului Justiției, Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova intervenient accesoriu Direcția de Poliție mun.Chișinău cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată, prejudiciului moral și a taxei de stat în urma atragerii ilegale la răspundere contravențională.

În conformitate cu art. art. 94, 236, 238-241 din Codul de procedură civilă, instanța de judecată, -

HOTĂRĂŞTE:

Cererea de chemare în judecată înaintată de Zaiaț Ion împotriva Ministerului Finanțelor, Ministerului Justiției, Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova intervenient accesoriu Direcția de Poliție mun.Chișinău cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată, prejudiciului moral și a taxei de stat, se respinge ca fiind neîntemeiată.

Se explică dreptul părților şi participanților la proces de a solicita hotărârea redactată în cadrul termenului de decădere de 30 de zile.

Hotărârea poate fi contestată cu apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului prin intermediul Judecătoriei Chișinău (sediul Centru).

Președintele ședinței,

Judecător **Victor Sandu**